

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

LIITO-ORAVASELVITYS

Asikkala

Ruotsalaisen rantaosayleiskaava

26.5.2023

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
Selvitysalue.....	3
Selvitysmenetelmät ja havainnot.....	4
Liito-oravan uhanalaisuus ja lainsäädäntö.....	12
Yhteenveto ja suositukset	12
Lähteet ja kirjallisuus.....	13
.....	13

Johdanto

Tämä luontoselvitys on tehty Asikkalan kunnan Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaa varten. Selvityksessä keskitytään liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintymisen kartoittamiseen.

Alueelle on laadittu muiden muassa liito-oravan esiintymiseen keskittyvä luontoselvitys Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaa varten vuonna 2016 FCG Finnish Consulting Group Oy:n toimesta. Selvityksen jälkeen suunnitteilla olevien rakennuspaikkojen sijaintia on osittain muutettu. Tämän selvityksen tarkoitus on päivittää liito-oravan esiintymistiedot suunnitteilla olevien rakennuspaikkojen osalta. Liito-oravan elinalueiden lisäksi raportissa otetaan kantaa liito-oravan elinympäristöiksi soveltuviin alueisiin ja kulkuyhteyksiin elinympäristöjen välillä.

Selvitysalue

Selvitysalueet sijaitsevat Asikkalassa Ruotsalaisen ranta-alueilla. Selvitys kohdennettiin yhteensä kuudelle suunnitteilla olevalle rakennuspaikalle. (KUVA 1).

KUVA 1. Selvitysalueiden sijainnit merkittyinä vihreillä ympyröillä.

Selvitysmenetelmät ja havainnot

Alueille tehtiin maastokatselmus 15.5.2023 miljöösuunnittelija (ins. AMK) Henna Koskisen toimesta. Tarkastelu tehtiin jalkaisin havainnoiden mahdollisia liito-oravan asuttamia puita. Liito-oravan esiintymisestä kertovien papanoiden havaitsemiseksi alueelta tarkastettiin erityisesti järeiden haapojen ja kuusten tyvet. Huomiota kiinnitettiin puihin myös pesäpaikoiksi soveltuvien kolojen ja oravien rakentamien risupesien varalta.

Selvitysalueet:

1. Alasenlahti (suunnitteilla oleva rakennuspaikka nro 1447)

KUVA 2. Selvitysalueen sijainti merkittynä keltaisella.

Selvitysalueen puusto koostui pääosin männystä ja kuusesta. Etenkin rannassa kasvoi myös haapaa. (KUVA 3). Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä.

KUVA 3. Selvitysaluetta kohti rantaa kuvattuna.

2. Rantahaanmäki (suunnitteilla olevat rakennuspaikat nro 1449 ja 1450)

KUVA 4. Selvitysalueen sijainti merkittynä keltaisella.

Selvitysalueen puustoon kuuluivat rannassa etenkin mänty, lisäksi kuusi ja muun muassa koivu. Takamaastoon kuului nuorehkoa koivikkoa. (KUVAT 5-6). Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä.

KUVA 5. Selvitysalueetta kohti rantaa kuvattuna.

KUVA 6. Selvitysalueen takamaaston koivikkoa.

Selvitysalueen ulkopuolella, mutta kuitenkin sen vaikutusalueena tarkastellulla alueella selvitysalueen luoteispuolella, suunniteltujen rakennuspaikkojen ja pellon välisellä alueella kasvoi useita järeitä haapoja. Myös muita lehtipuita esiintyi, pääasiassa kuitenkin kuusta. (KUVAT 7-9). Vaikka alue oli potentiaalista liito-oravan elinympäristöä, ei papanoita tai muita merkkejä liito-oravan esiintymisestä alueella havaittu. Alueen soveltuminen liito-oravan elinympäristöksi olisi suotavaa huomioida alueen maankäytön suunnittelun ja metsänhoidon yhteydessä säästämällä suuret haavat, ympäröivä suoja-alue, sekä metsäiset yhteydet ympäröiviin alueisiin.

KUVA 7. Järeitä haapoja selvitysalueen luoteispuolella. Liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä.

KUVA 8. Varttunutta kuusikkoa selvitysalueen luoteispuolella.

KUVA 9. Selvitysalueen lähiympäristössä sijaitseva liito-oravan potentiaalinen elinympäristö merkittynä vihreällä. Keltaisella selvitysalueen sijainti.

3. Rantalanniemi (suunnitteilla oleva rakennuspaikka nro 22)

KUVA 10. Selvitysalueen sijainti merkittynä keltaisella.

Selvitysalueen puusto oli harvahkoa, koostuen pääasiassa varttuneesta männystä ja kuusesta. Rannassa kasvoi myös muun muassa koivua ja haapaa. Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä. Puuston ollessa harvaa, ei alue erityisen hyvin sovellu liito-oravan elinympäristöksi.

KUVA 11. Selvitysaluetta kohti rantaa kuvattuna.

4. Ruisniemenpohja (suunnitteilla oleva rakennuspaikka nro 1436)

KUVA 12. Selvitysalueen sijainti merkittynä keltaisella.

Selvitysalueen puusto oli varttunutta ja kuusivaltaista. Myös mäntyä, koivuja ja yksittäisiä haapoja esiintyi paikoin. Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä.

KUVA 13. Selvitysalueetta kohti rantaa kuvattuna.

5. Kesäniemi (suunnitteilla oleva rakennuspaikka nro 1441)

KUVA 14. Selvitysalueen sijainti merkittynä keltaisella.

Selvitysalue oli pitkälti jo pihapiiriksi muotoutunutta avointa aluetta. Puusto koostui pääosin männystä, kuusesta ja koivusta. Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä.

KUVA 15. Selvitysalueetta kohti rantaa kuvattuna.

Liito-oravan uhanalaisuus ja lainsäädäntö

Liito-orava (*Pteromys volans*) on Suomen vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa luokiteltu vaarantuneeksi lajiksi (VU). Liito-orava on Suomessa luonnonsuojeluasetuksen mukainen uhanalainen laji, joka on luonnonsuojelulailla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden:

- 1) tahallinen tappaminen tai pyydystäminen;
- 2) pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen; ja
- 3) tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäntönsä kannalta tärkeillä paikoilla. --

Liito-orava on Suomen kansainvälinen vastuulaji lajin säilyttämistä koskien; laji mainitaan EU:n luontodirektiivin liitteessä IV, jolloin lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Suomen ympäristökeskuksen hoitosuosituksen mukaan *maankäytön ja metsähakkuiden suunnittelussa ja toteutuksessa reviirille on jätettävä riittävästi lajille soveltuvaa puustoa, kolopuita sekä kulkuyhteydet muihin metsäalueisiin.*

Yhteenveto ja suositukset

Yhdelläkään selvitysalueista ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä.

Rantahaanmäen selvitysalueen (suunnitteilla olevat rakennuspaikat nro 1449 ja 1450) luoteispuolella havaittiin liito-oravalle potentiaalista elinympäristöä. Alueen soveltuminen liito-oravan elinympäristöksi olisi suotavaa huomioida alueen maankäytön suunnittelun ja metsänhoidon yhteydessä säästämällä suuret haavat, ympäröivä suojapuusto, sekä metsäiset yhteydet ympäröiviin alueisiin. Suositeltavaa on jättää edellä mainittu, sivulla 8 kartalle vihreällä rajattu alue kokonaan maan- ja metsänkäytön ulkopuolelle.

Padasjoella 26.5.2023

Henna Koskinen
miljöösuunnittelija (ins. AMK)

Lähteet ja kirjallisuus

Kannen kuva: Ilmakuvassa Ruotsalainen selvitysalueiden kohdalta. Selvitysalueet merkittynä keltaisella. Maanmittauslaitoksen aineistoa 05/2023.

Kuva 1. OpenStreetMap
ODbl
www.openstreetmap.org

Ilmakuvat: Maanmittauslaitoksen aineistoa 05/2023

Valokuvat: Henna Koskinen 15.5.2023.

Hanski, Ilpo K. 2016. **Liito-orava, biologia ja käyttäytyminen**. Metsäkustannus Oy. Latvia. 94 s.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. **Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019**. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Luonnonsuojeluasetus. 14.2.1997/160 Liite 4, muutoksineen.
Ympäristöministeriö. 1.3.1997
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160>
[26.5.2023]

Luonnonsuojelulaki. 20.12.1996/1096 muutoksineen.
Ympäristöministeriö. 1.1.1997
Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>
[26.5.2023]

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. **Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle**. Suomen ympäristökeskus SYKE. 346 s. Saatavilla: syke.fi/julkaisut
[26.5.2023]

Suomen Ympäristökeskus SYKE. Ympäristöhallinnon verkkopalvelu. Luontodirektiivin lajiesittelyt. Saatavilla: <https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Liito-orava.pdf> [26.5.2023]

Miljösuunnittelu
Henna Koskinen

Padasjoki
puh. 040-7576122
miljoosuunnitteluhk@gmail.com
www.miljoosuunnittelu.fi